

Kęstutis Urba

MOKINIAMS

REKOMENDUOJAMOS
KNYGOS

„RUBINAIČIO“ ŽURNALO PRIEDAS

1-10
KLASEI

MOKINIAMS REKOMENDUOJAMOS KNYGOS 1–10 KLASEI

Antrasis pataisytas ir papildytas leidimas

„RUBINAIČIO“ ŽURNALO PRIEDAS

Parengė:

doc. dr. Kęstutis Urba

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas

Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos
(IBBY) Lietuvos skyrius

Vilnius
2023

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

ISBN 978-609-405-238-5

ISBN 978-609-405-239-2

© Kęstutis Urba, 2023

© Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2023

© Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyrius, 2023

TURINYS

Trumpai apie antrąjį leidimą	5
Tiems, kurie klausia (arba Pratarė jauniesiems skaitytojams)	6
Padėka	9
1 klasei	10
2 klasei	12
3 klasei	15
4 klasei	19
5 klasei	22
6 klasei	25
7 klasei	28
8 klasei	30
9 klasei	32
10 klasei	34
Gera knyga tinkamu laiku (arba Pabaigos pastabos skaitytojų ugdytojams)	36

TRUMPAI APIE ANTRĄJĄ LEIDIMĄ

Leidiny „Mokiniams rekomenduojamos knygos“ pasirodė daugiau kaip prieš ketverius metus. Per tą laiką jis pasklido po bibliotekas (atsirado jų svetainėse), buvo naudojamas kai kurių mokytojų, tėvų. Visai netikėtai jis pasirodė pravartus net knygynų darbuotojams. Man asmeniškai ypač malonus nuotykis – bibliotekoje sutikta tarp knygų klaidžiojanti šeštokė su telefonu ištiestoje rankoje. Pasirodo, ji pati, niekieno neraginama, internete susirado rekomenduojamų knygų sąrašą, įsikėlė jį į telefoną ir taip dabar renkasi knygas. Tikėkimės, tai ne vienintelis atvejis.

Per ketverius metus, žinoma, pasirodė nemažai naujų knygų, atsirado poreikis jas įvertinti, kai ką įtraukti į skaitybą. Rengdamas šį, atnaujintą ir papildytą, leidimą, perskaičiau 278 knygas, daugiausia išleistas 2019–2022 m., bet ne tik. Iš tų perskaitytųjų į sąrašą įrašiau 78 knygas. Bet nemažas pluoštelis kūrinių išbraukta. Pirmiausia tai knygos, kurių paprasčiausiai nėra nei bibliotekose, nei knygynuose: vienu tiražai buvo labai menki, kitos visiškai susidėvėjusios, leidėjų nebekartojamos. Kai kurių knygų vertė po tam tikro laiko pasirodė menkesnė, jas pakeitė brandesnės, išpūdingesnės. Atsisakyta rusų rašytojų kūrinių – dažnu atveju skaudama širdimi.

Pavyko šiek tiek pailginti pirmokų knygų sąrašą. Nudžiugau aptikęs keletą įdomių naujų knygų, mano galva, tinkamų vyresniesiems – aštuntokams, devintokams. Ap-gailestauju, kad neįstengiu perskaityti absoliučiai visų naujų knygų. Vis dėlto siekiu nepraleisti tų, kurios koku nors būdu išskirtos, išgirtos, apdovanotos ir pan.

Ir, žinoma, priskirdamas knygą prie vienos ar kitos klasės, pasilieku teisę klysti.

Kęstutis Urba

TIEMS, KURIE KLAUSIA (arba Pratarė jauniesiems skaitytojams)

Per Lietuvos radiją esu girdėjęs keletą pokalbių su jaunimu apie literatūrą, skaitymą, kurie mane maloniai pralinksmino. Pokalbių pradžioje pašnekovai dažnai pabrėždavo, kad vaikystėje, paauglystėje knygas rinkdavosi patys arba draugų patarimais, dėl patikusio pavadinimo ar viršelio arba dar kaip nors kitaip – tik jokiū būdu ne iš rekomenduojamų knygų sąrašų. Tų sąrašų jie tiesiog nekėsdavę!

Kai pokalbis įsibėgėdavo, tapdavo jaukesnis ir natūralesnis, jie, paklausti apie mėgstamiausią, labiausiai įsiminusį kūrinį, jausmingai imdavo pasakoti apie knygą, kuri tikrai yra rekomenduojamųjų sąrašė, o kartais jos ištrauka įdėta ir į literatūros vadovėlį. (Dvidešimt metų keli mano paties parengti literatūros vadovėliai buvo naudojami Lietuvos mokyklose, todėl padėtis man gana gerai žinoma.)

Laisvė – vienas iš brangiausių žmogui jausmų. Pasirinkti pačiam, atrasti savarankiškai daug maloniau, negu vykdyti kieno nors liepimą ar nurodymą. Bėda tik, jog gyvename tokiaime painiame ir plačiame žinių, informacijos pasaulyje, kad ieškojimų kelias dažnai būna gana ilgas, daug kilometrų tenka nueiti tuščiai ir beprasmiškai. Štai todėl įvairūs kelio ženklai (o šiuo atveju – nuorodos, patarimai) gali labai padėti.

Priešiškamą rekomenduojamų knygų sąrašams kartais kelia tai, kad jie suprantami kaip privalomi. (Tokį suvokimą neretai sustiprina kai kurie literatūros mokytojai, nevertinantys, nepripažįstantys mokinio perskaitytos knygos, jeigu ji ne iš sąrašo.)

O juk žodis *rekomenduoti*, anot žodynų, reiškia *palankiai atsiliepti, siūlyti, patarti*. Taigi visus jaunuosius skaitytojus, kurie naudosis šiuo leidinuku, kviečiu nežiūrėti į sąrašus kaip į privalomus. O jeigu ir žodis *rekomenduoti* atrodo pernelyg griežtas, pakeiskite pavadinimą siūlomų knygų sąrašų. Iš tikrųjų, šis pagal klases sugrupuotas sąrašas pirmiausia siūlo, pataria tiems, kurie klausia: „Ką man skaityti?“

Man labai įdomu stebėti vaikus ir paauglius bibliotekoje. Vieni jų ateina lapelyje užsirašę konkrečios knygos autorių, pavadinimą ir ieško patys, kiti iškart žengia prie bibliotekininko ir prašo patarimo, tretii vieni ar su draugais tyliai vaikšto tarp lentynų ir tiesiog „žvejoja“. Bet gana dažnai paprašo ir knygų sąrašo. Kaip kažkada rašė vienos mokyklos bibliotekininkė, paskui jie važinėja pirštelium po tą sąrašą, šūkčioja jame aptikę skaitytą knygą ir ieško kitos.

Tokių sąrašų būta ir anksčiau, jų esu parengęs ir aš pats. Bet tai buvo jau prieš aštuoniolika metų! Per tą laiką kai kurios knygos paseno, susidėvėjo, išleista daug naujų,

šiek tiek pasikeitė ir skaitymo polinkiai. Man visada labai liūdna, kai nauja, puiki, įdomi, įvairių svarbių komisijų apdovanota, pripažinta knyga kone penketą metų nejudinama guli lentynoje, nes apie ją dar nepasklidusi žinia. Mokytojai neturi laiko sekti visų leidybos naujienų, atrinkti, rekomenduoti. Būna ir priešingai – pamiršamos geros, bet senokai išleistos ir jau apsitrynusios knygos. Neretai jos sunkiai skaitomos dėl netinkamo šrifto dydžio ar kad tekstas nepatraukliai išdėstytas puslapyje. Manyje rusena nedidelė viltis, kad šiuolaikiniai leidėjai, žvilgtelėję į sąrašą, kai kurias knygas galbūt perleis iš naujo – patraukliai, profesionaliai.

Kaip sudaryti atskirų klasių sąrašai? Vienas iš svarbiausių mano įsitikinimų – kad vaikystėje ir jaunystėje reikia skaityti įvairią literatūrą, visokių tipų knygas, išmėginti įvairias temas. Be abejo, labai svarbu susipažinti ir su pasaulio, ir su lietuvių vaikų literatūros klasika. Kitaip vėliau gyvenime gali tekti nejaukiai pasijusti, jei neturėsi supratimo, kas toji Alisa iš Stebuklų šalies arba Mikė Pūkuotukas, arba Bjaurusis ančiukas, arba Ronja... Tai tik keli atsitiktiniai pavyzdžiai.

Į sąrašus stengtasi įtraukti ir visai naujų knygų, kurių vaizduojamasis pasaulis galbūt arčiau jūsų, lengviau, greičiau suvokiamas. Nors tikroji literatūra, žinoma, visada rašo apie amžinuosius dalykus, ne apie aktualijas. Sąrašuose rasite ir gana sudėtingų, ir visai paprastų, lengvai skaitomų kūrinių. Ketinau įrašyti net ir keletą labai populiarių masinių knygų, bet recenzentai mane subaudė: esą kam jas siūlyti, jei mokiniai ir patys suranda. O ir vertė jų dažnai abejotina.

Atskirų klasių sąrašai gana ilgi. Suprantama, kad visus į juos įtrauktus kūrinius vargu ar įmanoma perskaityti per metus. (Tai dar vienas įrodymas, kad knygos tėra rekomenduojamos.) Nors tikiu, kad narsuolių, pasiryžusių įveikti visas sąrašo knygas, atsiras. Nepaprastai daug skaitančių mokinių yra. Tik mes, suaugusieji, kažkodėl pirmiausia matome tuos, kurie neskaito.

Žinoma, nieko baisaus, jei skaitysite knygas ne iš sąrašo, jeigu, susidomėję kuriuo nors autoriumi, ieškosite kitų – sąrašė nesančių – jo kūrinių. (Tokio tikslo iš dalies ir siekta.) Nieko baisaus, jeigu susidomėsite aukštesnės klasės sąrašo knyga, – visada atsiras tokių, kurių skaitymo pajėgumai lenkia bendraamžių. Taip pat būtų visai natūralu, jeigu pasirinktumėte knygą, kurios nespėjote perskaityti anksčiau, būdami žemesnėje klasėje.

Toliau – keletas techninių pastabų. Prie kai kurių knygų rasite raidę T. Ji reiškia, kad knyga turi tęsinį ir jis jau išleistas. Sudominusius tęsinius tikrai susirasite. Taip pat prie vieno kito pavadinimo nurodyti leidimo metai. Tai todėl, kad pasitaiko tų pačių autorių knygų, ypač verstinių, išleistų tuo pačiu pavadinimu, bet skirtingo turinio. Šiame leidinyje visada siūlome iš originalo kalbos versta, profesionaliau, meniškiau išleistą knygą. Ir galiausiai – turbūt net nebūtinai priminimas: sąrašai sudaryti pagal autorių pavardes abėcėlės tvarka (taip knygoms dėliojamos ir bibliotekų lentynose).

Skliaustuose nurodytas užsienio autorių vardo ir pavardės tarimas. Kiekvienos klasės sąrašo pabaigoje palikta keletas eilučių patiems įsirašyti vienos kitos knygos pavadinimą. Gal kai ką pasiūlys draugai, o gal ką nors nurodys mokytojas.

Norėčiau patikinti, kad visos siūlomos knygos yra vertingos. Vertingos vis kitaip: turiniu, keliamomis problemomis, aukštinamomis vertybėmis arba tuo, kad sumaniai ir patraukliai parašytos, kad linksmos ar kad liūdnos... (Galėtume tęsti: kad storos, kad plonos – kiekvienam kiti privalumai.)

Jau keturiasdešimt metų domiuosi vaikų, paauglių ir jaunimo literatūra ir tikiuosi, kad per tuos dešimtmečius manyje susidėliojo geros literatūros nuovoka. Sutinku, kad gerumo samprata gali įvairuoti, ypač kai vertina suaugusieji ir patys jaunieji skaitytojai. Kita vertus, mokytojai ir bibliotekininkai ne sykį man tvirtino, kad mokiniai prie geros literatūros pripranta ir paskui jau nebegali skaityti niekalų, paviršutiniškų ir net kvailų knygų. O tokių, deja, irgi išleidžiama, nors, laimė, knygų rinkoje jos nevyrauja.

Sąrašus sudariau remdamasis ne vien savo patirtimi. Pirminį variantą peržvelgė gausus būrys mokytojų ir literatūros mokslininkių. (Visoms joms kitame puslapyje nuoširdžiai dėkoju.) Sąrašo vertintojos, t. y. recenzentės, patarė, kuri knyga artimesnė kuriai klasei, siūlė kai ką išbraukti, o kai ką – įrašyti. Kadangi laikiausi principo neįtraukti į sąrašą knygų, kurių pats nesu skaitęs, o visų pasiūlytųjų perskaityti nespėjau, įsipareigoju dirbti ir toliau. Galbūt po metų kitų bus galima šį leidinį atnaujinti. Juolab kad knygų leidžiama vis daugiau, jos darosi vis įdomesnės.

Linkiu malonių skaitymo įspūdžių, linkiu rasti brangiausią, įdomiausią knygą, kurią norėtusi pasiūlyti draugui ar kitam artimam žmogui.

Kęstutis Urba

PADĖKA

Leidinio rengėjas už atidžią rekomenduojamų knygų sąrašo analizę, patarimus ir siūlymus nuoširdžiai dėkoja gražiam ir gausiam būriui IBBY Lietuvos skyriaus narių.

Pirmiausia ačiū lietuvių kalbos ir literatūros mokytojoms:

Zitai Čičelienei (Ignalinos r. Vidiškių gimnazija)

Vilijai Dailidienei (Vilniaus licėjus)

Ingai Gresienei (Šiuolaikinės mokyklos centras)

Violetai Juodelienei (Vilniaus A. Kulviečio klasikinė gimnazija)

Ritai Kairienei (Klaipėdos „Aukuro“ gimnazija)

Oksanai Karoblienei (Panevėžio „Vyturio“ progimnazija)

Ritai Karpavičienei (Panevėžio r. Raguvos gimnazija)

Nijolei Keraitienei (Ignalinos r. „Ryto“ gimnazija)

Aldonai Kruševičiūtei (Kretingos M. Daujoto pagrindinė mokykla)

Taip pat pradinių klasių mokytojoms:

Onutei Bacvinkienei (Vilniaus A. Kulviečio klasikinė gimnazija)

Rasmai Raudonienei (Kauno tarptautinė gimnazija)

Kazytei Startienei (Vilniaus Gabijos gimnazija)

Atskira padėka – mokytojai ir bibliotekininkei Raimondai Budnikienei
(Panevėžio „Vyturio“ progimnazija)

Dėkui Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros
departamento Tyrimų ir sklaidos skyriaus darbuotojoms:

Eglei Baliutavičiūtei

Romai Kišūnaitei

Redai Tamulienei

Ir vaikų ir jaunimo literatūros tyrėjoms, mokslininkėms:

prof. Džiuljetai Maskuliūnienei

prof. Gražinai Skabeikytei-Kazlauskienei

Danguolei Šakavičiūtei

doc. Loretai Žvironaitei-Udrienei

1 KLASEI

- ADOMAITYTĖ, Gintarė. Vėjų miesto pasakos.
- BALTSCHIEIT, Martin (Martinus Balčėitas). Apie Lapiną, kuris pametė protą.
- BĖRANTAS, Benas. Pirmokykla.
- BUTKUS, Tomas S. Bumba Dumba Kabančių Riestainių gatvėje.
- COWLEY, Joy (Džoja Kauli). Antis patrankoje.
- DACIŪTĖ, Evelina; DAGILĖ, Inga. Drambliai ėjo į svečius.
- DACIŪTĖ, Evelina; KIUDULAITĖ, Aušra. Laimė yra lapė.
- DIRGĖLA, Tomas. Tėtis darželyje.
- FRIES, Claudia (Klaudija Frijes). Atsikrausto kiaulė!
- JAKUBĖNAS, Kazys. Kas kiemely daros.
- JANOSCH (Janošas). Panama labai graži.
- JOYCE, William (Viljamas Džoisas). Stebuklingos skraidančios Moriso Lesmuro knygos.
- KAROSAITĖ, Alma. Asilėlis Benas žinių šaltinyje.
- KASDEPKE, Grzegorz (Gžegožas Kasdepkė). Aš nenoriu būti princesė.
- KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Apie daiktus.
- KEPENIENĖ, Nijolė. Madingiausias krokodilas.
- KOROLAINEN, Tuula (Tūla Korolainen). Katulis ir pykčio maišelis.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Lota iš Pramuštgalvių gatvės.
- LINDMAN, Mervi (Mervė Lindman). Drąsioji Pupulė. (T)
- MARCINKEVIČIUS, Justinas. Grybų karas.
- MARCINKEVIČIUS, Marius. Draugystė ant straublio galo.
- MARCINKEVIČIUS, Marius. Voro koja.
- MARCINKEVIČIUS, Marius; DŪDAITĖ, Lina. Sivužas.
- MAŠIOTAS, Pranas. Kiškis drąsuolis.
- MAŠIOTAS, Pranas. Mano dovanėlė.
- McBRATNEY, Sam (Semas Makbratnis). Ar žinai, kaip aš tave myliu?
- MIEŽELAITIS, Eduardas. Zuikis puikis.
- NAVAKAS, Kęstutis. Kaip zuikis Zuko nenorėjo būti žvėrių karaliumi.

NAVAKAUSKAS, Česlovas. Abėcėlė.
NOPOLA, Tiina (Tyna Nopola). Milė ir trys Gustai. (T)
NORVILA, Paulius. Strykt pastrykt!
PALTANAVIČIUS, Selemonas. Kiekvienam savas kąsnis.
PERVIK, Aino (Aina Pervik). Paula baigia vaikų darželį.
POTTER, Beatrix (Beatričė Poter). Pasakos.
RAKAUSKIENĖ, Giedrė. Dramblys ir antis.
RAUD, Piret (Piret Raud). Kitokios princesių istorijos.
RUTKAUSKAITĖ, Vaiva; RIBINSKĖ, Lina. Nepasaka, arba Pasaka apie Ne.
SCARRY, Richard (Richardas Skeris). Ką žmonės dirba visą dieną?
SCARRY, Richard (Richardas Skeris). Pasakaitės mažiesiems.
SCOTTON, Rob (Robas Skotonas). Katinėlis Juodis. (T)
SENDAK, Maurice (Morisas Sendakas). Kur gyvena pabaisos.
SIGSGAARD, Jens (Jensas Sigsgordas). Palė vienas pasaulyje.
STARK, Ulf (Ulfas Starkas). Stebuklingas berniukas.
ŠUKYS, Dainius. Višta, kurią prarijo rūkas.
VAINILAITIS, Martynas. Ežio namas.
VAINOLA, Katlin; SAAR, Ula (Katlina Vainola, Ula Sar). Liftas.
VENDEL, Edward van de; TOLMAN, Marije (Edvardas van de Vendelis, Marijė Tolman). Lapiukas.
VYTĖ NEMUNĖLIS. Meškiukas Rudnosiukas.
VOLPE, Giorgio; PROIETTI, Paolo (Džordžas Volpė, Paolas Projetis). Baubas.
WIDMARK, Martin (Martinus Vidmarkas). Atgijęs namas.
WIESLANDER, Jujja ir Tomas (Juja ir Tomas Vislanderiai). Mamulė Mū.
ZARAMBAITĖ, Ignė. Simas ir jo kalavijas.
ZOBARSKAS, Stepas. Riestaūsis sūnus.

PAPILDYMAI

2 KLASEI

- ADOMAITYTĖ, Gintarė. Debesėlis ieško vardo ir kitos pasakos.
- ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersenai). Coliukė. (2005)
- AVYŽIUS, Jonas. Aštuonetas iš Trepsės namų.
- BALTRUKONYTĖ, Jurga. Torčiukas ant debesėlio.
- BAUER, Jana (Jana Bauer). Raganiukė Gūdžiojoje girioje. (T)
- BINKIS, Kazys. Kiškių sukilimas.
- BISSET, Donald (Donaldas Bisetas). Aukštyr kojom (arba Pamirštas gimtadienis).
- BOND, Michael (Maiklas Bondas). Smagiausios Pedingtono istorijos patiems mažiausiems.
- BONSELS, Waldemar (Valdemaras Bonzelsas). Bitė Maja ir jos nuotyčiai.
- BUSCH, Wilhelm (Vilhelmas Bušas). Maksas ir Moricas.
- DAUTARTAS, Vladas. Auksinio lyno vaisės.
- DEGUTYTĖ, Janina. Pelėdžiuko sapnas.
- DENNEBORG, Heinrich Maria (Heinrichas Marija Deneborgas). Asiliukė Grizela.
- DIRGĖLA, Tomas. Lukas Šiaudelis deda iš viršaus. (T)
- EŽERINYTĖ, Ilona. Šunojaus diena.
- EŽERINYTĖ, Ilona. Tetulė Liu.
- GEDA, Sigitas. Praniukas pramaniūgas.
- GRUELLE, Johnny (Džonis Griuelas). Skudurinės Onutės pasakėlės.
- HAVUKAINEN, Aino; TOIVONEN, Sami (Aina Havukainen, Samis Toivonenai). Keistieji Tato ir Pato išradimai.
- HOFFMANN, Heinrich (Heinrichas Hofmanas). Vaikai vanagai: linksmos istorijos ir paveikslėliai.
- HOBBEIN, Wolfgang (Volfgangas Hobainas). Velniūkštis.
- HUB, Ulrich (Ulrichas Hubas). Aštuntą prie laivo.
- JAUTAKĖ, Ona. Gimtadienis su žvirbliu.
- JONI, Rasa. Žvaigždėtasis arkliukas ir Meškiukas Panda.
- KANDROTIENĖ, Danguolė. Spintos istorijos.
- KAROSAITĖ, Alma. Kaip išnešti uodegytę?

- KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Apie gyvūnus.
- KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Apie šį bei tą.
- KÄSTNER, Erich (Erichas Kestneris). Gegužės 35-oji.
- KUNNAS, Mauri; KUNNAS, Tarja (Mauris Kunas, Tarja Kunas). Dvylika dovanų Kalėdų Seneliui.
- KUNNAS, Mauri; KUNNAS, Tarja (Mauris Kunas, Tarja Kunas). Kalėdų Senelis.
- LAAN, Triinu; PLATS, Marja-Liisa (Tryna Lan, Marja Lysa Plats). Skeleto Jono nutikimai.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Gediminas ir keturi seneliai.
- LIDBECK, Petter, ADBÅGE, Lisen (Peteris Lidbekas, Lisena Adbogė). Viena princesės Viktorijos gyvenimo diena.
- Lietuvių liaudies pasakos. (2007)
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Nykštukas Nilsas Karlsonas.
- LOFTING, Hugh (Hju Loftingas). Daktaras Dolitlis. (T)
- MARCINKEVIČIUS, Justinas. Vaikų žemė.
- MARCINKEVIČIUS, Justinas. Voro vestuvės.
- MARČĖNAITĖ, Nomeda. Lėlė.
- MAŠIOTAS, Pranas. Juozukas ir Jockus.
- MATUTIS, Anzelmas. Girios televizorius.
- MATUTIS, Anzelmas. Kas žmogiuko širdyje.
- MUNSCH, Robert (Robertas Munšas). Mylėsiu tave amžinai.
- NAVAKAUSKAS, Česlovas. Aibė raibė begalinė.
- NOPOLA, Sinikka; NOPOLA, Tiina (Sinika Nopola, Tyna Nopola). Šiaudinukė ir Veltinukė. (T)
- NORDQVIST, Sven (Svenas Nordkvistas). Petsono tortas.
- PALČINSKAITĖ, Violeta. Namai namučiai.
- PALTANAVIČIUS, Selemonas. Maži ežiuko sapnai.
- PARVELA, Timo (Timas Parvela). Elė ir draugai. (T)
- PETKEVIČIUS, Vytautas. Kodėlčius.

3 KLASEI

ADOMAITYTĖ, Gintarė. Karuselė.

ALMOND, David (Deividas Amendas). Mano tėtis skrajūnas.

ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersenai).
Mergaitė su degtukais. (2005)

Aukso kirvukas (Įvairios lietuvių liaudies pasakos).

AVYŽIUS, Jonas. Didžiojo Užutėkio gyventojai.

BALTRUŠYTĖ, Raminta. Kalvėnų miesto paslaptis.

BAUM, Frank Limen (Frenkas Laimenas Baumas). Nuostabūs Ozo šalies burtininkas.

BEDNAREK, Justyna (Justina Bednarek).

Nepaprasti dešimties (keturių dešiniųjų ir šešių kairinių) kojinių nuotyčiai.

BERESNEVIČIUS, Gintaras. Kaukučiai ir Varinis šernas. (T)

BOND, Michael (Maiklas Bondas). Meškiukas vardu Pedingtonas. (T)

BORUTA, Kazys. Dangus griūva.

BUIVYDAITĖ, Bronė. Auksinis batelis.

COLLODI, Carlo (Karlas Kolodis). Pinokio nuotyčiai.

COWLEY, Joy (Džoja Kauli). Gyvatė ir driežas. (T)

ČEPAUSKAITĖ, Daiva. Baisiai gražūs eilėraščiai.

DAHL, Roald (Roaldas Dalas). Čarlis ir šokolado fabrikas.

DAUTARTAS, Vladas. Pasaka nepasaka apie lydekutį Kikutį.

DEGĖSYS, Liutauras. Žolynas; Žvėrynas.

DEGUTYTĖ, Janina. Baltas gulbių sostas.

DEGUTYTĖ, Janina. Nepalik manęs.

DiCAMILLO, Kate (Keitė Dikamilo). Nepaprasta Edvardo Tiuleino kelionė.

DIRGĖLA, Tomas. Domas ir Tomas. Dingusios šluotos byla. (T)

DOVYDĖNAS, Liudas. Katino sodas.

GUTAUSKAS, Leonardas. Kur nakvoja vėjai.

HAGERUP, Klaus (Klaugas Hagerupas). Mergaitė, norėjusi išgelbėti knygas.

IVANAUSKAITĖ, Jurga. Stebuklinga spanguolė.

JALONEN, Riitta (Ryta Jalonen). Mergaitė ir kuosų medis.

JANKUTĖ, Nijolė. Kelionė į septintą stotį.

JANSSON, Tove (Tuvė Janson). Kometa artėja!

JURAŠIUS, Aidas. Akmenukų pasakos.

KANDROTIENĖ, Danguolė. Pasaiba. (T)

Karalaitė ant stiklo kalno (Lietuvių liaudies pasakos).

KAROSAITĖ, Alma. Asilėlis.

KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Dingęs paveikslas.

KÄSTNER, Erich (Erichas Kestneris). Emilis ir sekliai.

KEPENIENĖ, Nijolė. Džiovintas debesėlis.

KUNNAS, Mauri; KUNNAS, Tarja (Mauris Kunas, Tarja Kunas). Vikingai puola.

LANDSBERGIS, Vytautas V. Arklio Dominyko meilė. (T)

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Mažylis ir Karlsonas, kuris gyvena ant stogo.

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Padaužų kaimo vaikai.

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Pepė Ilgakojinė.

LIOBYTĖ, Aldona. Lėlė Aili.

MACOUREK, Miloš (Milošas Macourekas). Du šimtai senelių.

MAHY, Margaret (Margareta Mehi). Nuostabioji aš!

MARCINKEVIČIUS, Marius; DAGILĖ, Inga. Akmenėlis.

MAŠIOTAS, Pranas. Pajūriais pamariais.

MILIŪNAS, Viktoras. Evalduko metai.

MILNE, A. A. (Alanas Aleksanderis Milnas). Pūkuotuko pasaulis.

MISEVIČIUS, Vytautas. Danuko Dunduliuko nuotyčiai.

MONTVILAITĖ, Rūta. Septyni paukščių įstatymai.

MORKŪNAS, Gendrutis. Blusyno pasakojimai.

PALČINSKAITĖ, Violeta. Aš vejuos vasarą.

PALTANAVIČIUS, Selemonas. Gamtos metų ratas.

PALTANAVIČIUS, Selemonas. Girios paštas.

PARR, Maria (Marija Par). Vaflinės širdelės.

PETKEVIČIUS, Vytautas. Gilės nuotyčiai Ydų šalyje.

PETKEVIČIUS, Vytautas. Sieksnis, Sprindžio vaikas.

PIETARIS, Vincas. Lapės gyvenimas ir mirtis.

PORTIN, Anja (Anja Portin). Slaptas radijas.

POŠKUS, Sigitas. Vieną kartą (rinktinė).

PREUSSLER, Otfried (Otfrydas Proisleris). Plėšikas Hocenplocas. (T)

RAČICKAS, Vytautas. Šlepetė. (T)

REBEKA UNA. Aš esu Tomas, seklys. (T)

RODARI, Gianni (Džanis Rodaris). Čipolino nuotyčiai.

SAJA, Kazys. Peštukai ir nykštukai.

SAVICKYTĖ, Ramunė. Adelės dienoraštis. Ruduo. (T)

SCHMIDT, Annie M. G. (Anė M. G. Šmit). Otutė.

SEPŪLVEDA, Luis (Luisas Sepulveda). Apie žuvėdrą ir katiną, kuris išmokė ją skraidyti.

SKUČAITĖ, Ramutė. Žvangučiai.

ŠERELYTĖ, Renata. Krakatukų pievelė. (T)

ŠIDLAUSKAS, Virgis. Ulfas ir stebuklinga barzda.

ŠIMKUS, Antanas. Vaizdai iš gyvenimo bobulytės ir kt.

TAMULAITIS, Vytautas. Skruzdėlytės Greitutės nuotyčiai.

TAN, Shaun (Šaunas Tanas). Prarastas daiktas.

ULIŪNĖ, Urtė. Miegančios boružės.

Užburta karalystė (Lietuvių liaudies pasakos).

VAICENAVIČIENĖ, Monika. Per balas link aušros: pasakojimas apie daktaro Jono Basanavičiaus keliones ir darbus.

VAIČIULAITIS, Antanas. Pasakos.

VAINILAITIS, Martynas. Bruknelė.

VALTER, Edgar (Edgaras Valteris). Puokiai.

WERSBA, Barbara (Barbara Versba). Valteris.

WHITE, Elwyn Brooks (Elvinas Bruksas Vaitas). Šarlotės voratinklis.

ZARAMBAITĖ, Ignė. Stebuklingi senelio batai.

4 KLASEI

- AYME, Marcel (Marselis Emé). Katinėlio Murklio pasakos.
- ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersen). Sniego karalienė. (2000)
- BARRIE, James Matthew (Džeimsas Matju Baris). Piteris Penas ir Vendė.
- BILIŪNAS, Jonas. Brisiaus galas. Trys apsakymai.
- BRAZIŪNAS, Vladas. Kuosos Kro gyvenimas ir atvirkščiai. (T)
- BROLIAI GRIMAI. Pasakos.
- COOLIDGE, Susan (Siuzana Kulidž). Ką nuveikė Keitė.
- CORDER, Zizou (Zizu Korder). Liūtų berniukas. (T)
- ČERNIAUSKAS, Rimantas. Slieko pasaka.
- DAHL, Roald (Roalas Dalas). Matilda.
- DAVID, François (Fransua Davidas). Berniukas ir jo mylinti širdis.
- DE JONG, Meindert (Meindertas De Jongas). Gandralizdis ant stogo.
- DiCAMILLO, Kate (Keitė Dikamilo).
Pasaka apie Desperą, arba Pasakojimas apie peliuką, princesę, sriubą ir siūlų ritę.
- DIRGĖLA, Tomas. Apie raganą Šiokiątokią. (T)
- ERLICKAS, Juozas. Bijau varlės.
- GAARDER, Jostein (Justeinus Gorderis). Ei! Ar čia kas nors yra?
- GAIMAN, Neil (Nilas Geimanas). Pagaliau pienas.
- GAJA GUNA EKLĖ. Brolis, kurio nereikėjo.
- GEDA, Sigitas. Laiškų namelis.
- GINTALAS, Dainius. Ajerų kisielius, arba varnos, varvekliai, varanai ir varlės.
- GRIPE, Maria (Marija Gripė). Jozefina. (T)
- Gulbė karaliaus pati (Lietuvių liaudies pasakos).
- HAIG, Matt (Metas Heigas). Mergaitė, kuri išgelbėjo Kalėdas.
- HOROWITZ, Anthony (Antonis Horovicas). Velnias ir jo berniukas.
- IBBOTSON, Eva (Eva Ibotson). Šuo ir jo berniukas.
- JANSSON, Tove (Tuvė Janson). Burtininko skrybėlė.
- KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Sodininkas Florencijus.

- KÄSTNER, Erich (Erichas Kestneris). Dvynukės.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Berniukas ir žuvėdra.
- LEWIS, Clive Staples (Klaivas Steiplzas Luisas). Burtininko sūnėnas. (T) Lietuviškos pasakos (sudarė Jonas Stukas).
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren).
- Didysis seklys Bliumkvistas (*arba* Kalio Bliumkvisto nuotyčiai).
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Emilis iš Lionebergos.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Rasmusas klajūnas.
- LJUNGGREN, Kerstin (Čerština Ljungren). Svečiuose pas Astridą Lindgren.
- LUNDE, Maja (Maja Lundė). Sniego sesė.
- MACKEVIČIUS-NORD, Jonas. Pabėgėliai iš zoologijos sodo.
- MEBS, Gudrun (Gudruna Mebs). Sekmadienio vaikas.
- MORKŪNAS, Gendrutis. Velniškai karštos atostogos.
- MORPURGO, Michael (Maiklas Morpurgas). Kasparas, kačių princas.
- NORDQVIST, Sven (Svenas Nordkvistas). Kalėdų Senelio staigmena.
- OGENSKIENĖ, Ina. Koncertas turėklui.
- PALČINSKAITĖ, Violeta. Bala nematė.
- PALČINSKAITĖ, Violeta. Trolis Molis ir Čiurlionis.
- PALTANAVIČIUS, Selemonas. Velniukas ir vieversiuikas.
- PELĖDAITĖ, Jurgita. Kemsynų paslaptys.
- PETKEVIČIUS, Vytautas. Didysis medžiotojas Mikas Pupkus.
- PULLMAN, Philip (Filipas Pulmanas). Aš buvau žiurkė! ...arba Raudonosios kurpaitės.
- RAČICKAS, Vytautas. Berniukai šoka breiką.
- RODARI, Gianni (Džanis Rodaris). Dželsominas Melagių šalyje.
- SAINT-EXUPÉRY, Antoine de (Antuanas de Sent-Egziuperi). Mažasis princas.
- SAJA, Kazys. Klumpės.
- SALTEN, Felix (Feliksas Zaltenas). Bembis.
- SCHMIDT, Annie M. G. (Anė M. G. Šmit). Minusė.
- SCHUBIGER, Jürg (Jurgas Šubigeris). Mama, tėtė, aš ir ji.
- SEWELL, Anna (Ana Sjuel). Juodasis Gražuolis.

5 KLASEI

- AMICIS, Edmondo de (Edmondas de Amičis). Širdis.
- ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersen). Pasakos. (2014)
- BOIE, Kirsten (Kirsten Bojė). Vasara Somerbyje.
- BURNETT, Frances Hodgson (Fransė Hodžson Bernet). Mažasis lordas Fontlerojus.
- BURNETT, Frances Hodgson (Fransė Hodžson Bernet). Mažoji princesė.
- CARROLL, Lewis (Luisas Kerolis). Alisa Stebuklų šalyje.
- CVIRKA, Petras. Vaikų karas.
- DAHL, Roald (Roalas Dalas). DGM.
- DE GASZTOLD, Carmen Bernos (Karmen Bernos de Gaštold). Maldos iš Nojaus arkos.
- DiCAMILLO, Kate (Keitė Dikamilo). Jei ne Vinis Diksis.
- ERLICKAS, Juozas. Bobutė iš Paryžiaus, arba Lakštingala Zarasuose.
- FLANAGAN, John (Džonas Flanaganas). Žvalgo mokiny. Gorlano griuvėsiai. (T)
- HAIG, Matt (Metas Heigas). Kaip Kalėdų berniukas tėčio ieškojo.
- HÄRTLING, Peter (Peteris Hertlingas). Benas myli Aną.
- HARTNETT, Sonya (Sonja Hartnet). Sidabrinis asiliukas.
- HOFFMANN, Ernst Theodor Amadeus (Ernstas Teodoras Amadėjus Hofmanas). Spragtukas ir pelių karalius.
- KNIGHT, Eric (Erikas Naitas). Lesė grįžta.
- KORCZAK, Janusz (Janušas Korčakas). Karalius Motiejukas Pirmasis.
- KUKULAS, Valdemaras. Vėjo birbynė.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Obuolių pasakos.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Mes Varnų saloje.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Mijo, mano Mijo.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Mūsų visų Madikė.
- MAAR, Paul (Paulis Maras). Ponas Belas ir mėlynasis eliksyras.
- MAGNASON, Andri Snær (Andri Snairas Magnasonas). Mėlynosios planetos istorija.
- MERAS, Icchokas. Geltonas lopas.

MIEŽELAITIS, Eduardas. Miško pasaka.

MORKŪNAS, Gendrutis. Vasara su Katšuniu.

MORPURGO, Michael (Maiklas Morpurgas). Gimęs bėgti.

MULLIGAN, Andy (Endis Maliganas). Šuo.

NANETTI, Angela (Angela Naneti). Mano senelis buvo vyšnia.

NORTON, Mary (Merė Norton). Skoliniautojai.

O'CONOR, Barbara (Barbara O'Konor). Noras.

OHLSSON, Kristina (Kristina Olson). Erelių uolos paslaptis.

PATERSON, Katherine (Ketrina Paterson). Smarkuolė Gilė Hopkins.

PERRAULT, Charles (Šarlis Pero). Motulės Žąsies pasakos.

PORTER, Eleanor Hodgman (Eleanora Hodžman Porter). Poliana.

PULLMAN, Philip (Filipas Pulmanas). Laikrodžio širdis.

RAČICKAS, Vytautas. Zuika padūkėlis. (T)

ROWLING, J. K. (Džoana Rouling). Haris Poteris ir Išminties akmuo. (T)

SACHAR, Louis (Luisas Sekeris). Berniukas mergaičių tualete.

SLUCKIS, Mykolas. Milžinai nenorėjo karaliais būti.

SPALIS, Romualdas. Gatvės berniuko nuotyčiai.

SPYRI, Johanna (Johana Špyri). Heida.

STARK, Ulf (Ulfas Starkas). Sikstenas.

ŠALČIŪTĖ, Indrė. Lelijos nuodija miestą.

TAN, Shaun (Šaunas Tanas). Atokaus priemiesčio gyventojai.

TARASENKA, Petras. Užburti lobiai.

Tūkstantis ir viena naktis.

TWAIN, Mark (Markas Tvenas). Tomo Sojerio nuotyčiai.

VAITKUTĖ, Neringa. Neišduosiu tavęs.

VILĖ VĖL. Kaip mes išgarsėjome.

WALLIAMS, David (Deividas Valjamsas). Berniukas milijardierius.

6 KLASEI

- ADOMAITYTĖ, Gintarė. Žaliojo namo paslaptis.
- BABBITT, Natalie (Natali Bebit). Amžinieji Takiai.
- BORUTA, Kazys. Jurgio Paketurio klajonės.
- BÜRGER, Gottfried August (Gotfrydas Augustas Biurgeris).
Barono Miunhauzeno nuotyčiai.
- CARROLL, Lewis (Luisas Kerolis). Alisa Veidrodžio karalystėje ir ką ji ten rado.
- DE MARI, Silvana (Silvana de Mari). Paskutinis elfas. (T)
- DiCAMILLO, Kate (Keitė Dikamilo). Tigro šuolis.
- DONELLY, Elfie (Elfė Doneli). Sudie, seneli, ištariau aš tyliai.
- DOVYDĖNAS, Liudas. Jaujos pasakos.
- EDGE, Christopher (Kristoferis Edžas). Kiti Albio Braitto pasauliai.
- ENDE, Michael (Michaelis Endė). Begalinė istorija.
- GRAHAME, Kenneth (Kenetas Greihamas). Vėjas gluosniuose.
- GRIPE, Maria (Marija Gripė). Vabalas skrenda temstant.
- HAUFF, Wilhelm (Vilhelmas Haufas). Pasakos.
- HIRANANDANI, Veera (Vyra Hiranandani). Nakties dienoraštis.
- IGGULDEN, Con (Konas Iguldenas). Pavojinga knyga berniukams.
- JANOSCH (Janošas). Brolių Grimų pasakos kitaip.
- JURAŠIUS, Aidas. Žąsino Gagio kelionės.
- Kaip atsirado žemė (Lietuvių etimologinės saktmės).
- KAURIN, Marianne (Mariana Kaurin). (Ne)tikros atostogos.
- KIPLING, Rudyard (Radjardas Kiplingas). Džiunglių knyga.
- LAGERLÖF, Selma (Selma Lagerliof). Stebuklingosios Nilso kelionės.
- LEONARD, M. G. (M. G. Leonard). Vabalų berniukas. (T)
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Broliai Liūtaširdžiai.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Ronja plėšiko duktė.
- LIOBYTĖ, Aldona. Pasaka apie narsią Vilniaus mergaitę ir galvažudį Žaliabarzdį.
- LONDON, Jack (Džekas Londonas). Baltoji Iltis.

LOON, Paul van (Polas van Lonas). Siaubų autobusas. (T)
 LOWRY, Lois (Louesa Lauri). Suskaičiuotos žvaigždės.
 MAR, Birutė. Gėlininkė.
 MARSHALL, Alan (Alanas Maršalas). Aš moku šokinėti per balas.
 MORKŪNAS, Gendrutis. Grįžimo istorija.
 MOWAT, Farley (Farlis Movetas). Šuo, kuris nenorėjo būti šunimi.
 NÖSTLINGER, Christine (Kristinė Niostringer). Pirmadienį viskas kitaip.
 OHLSSON, Kristina (Kristina Olson). Stiklo vaikai. (T)
 PALČINSKAITĖ, Violeta. Muzika troliui.
 PARK, Barbara (Barbara Park). Čia buvo Mikas Hartas.
 PATERSON, Katherine (Ketrina Paterson). Tiltas į Terabitiją.
 PAULSEN, Gary (Garis Paulsenas). Brajanų kirvis.
 PRATCHETT, Terry (Teris Pračetas). Mažieji laisvūnai. (T)
 RICHTER, Jutta (Juta Richter). Lydekų vasara.
 RIMŠAS, Rimtautas. Ne Karibų kruizas.
 SAJA, Kazys. Gvidono apsiaustas.
 SKOMANTAS. Jundos lemtis.
 SKUČAITĖ, Ramutė. Tai priimkit, kas priklauso.
 SRUOGA, Balys. Giesmė apie Gediminą.
 STANKEVIČIUS, Rimvydas. Pūgos durys.
 STEAD, Rebecca (Rebeka Sted). Kai surasi mane.
 STEVENSON, Robert Louis (Robertas Luisas Stivenzonas). Lobių sala.
 Sužeistas vėjas (Lietuvių liaudies mitologinės sakmės).
 TARASENKA, Petras. Pabėgimas.
 THOMPSON, Lisa (Liza Tompson). Berniukas akvariume.
 TWAIN, Mark (Markas Tvenas). Heklberio Fino nuotykių.
 VAINILAITIS, Martynas. Sidabrinė kultūvėlė.
 VAITKEVIČIŪTĖ, Daiva. Marius Pietaris ir Burtų knyga. (T)
 VAITKEVIČIŪTĖ, Daiva. Trise prieš mafiją.
 VAITKUTĖ, Neringa. Klampynių kronikos. (T)

7 KLASEI

- ALCOTT, Louisa May (Luiza Mei Olkot). Mažosios moterys.
- ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersenąs). Dvylika iš pašto karietos.
- BEECHER-STOWE, Harriet (Harieta Bičer-Stou). Dėdės Tomo trobelė.
- BOYNE, John (Džonas Boinas). Baisus dalykas, nutikęs Barnabiui Broketui.
- BOWLER, Tim (Timas Bouleris). Žvaigždės ieškotojas.
- BRADBURY, Ray (Rėjus Bredberis). Pradžios pabaiga.
- BRADLEY, Kimberly Brubaker (Kimberlė Brubeiker Bradli). Karas, išgelbėjęs mano gyvenimą. (T)
- BURGESS, Melvin (Melvinas Berdžesas). Mėjos angelas.
- BURNETT, Frances Hodgson (Fransė Hodžson Bernet). Paslaptingas sodas.
- DEFOE, Daniel (Danielis Defo). Robinzonas Kruzas.
- DICKENS, Charles (Čarlzas Dikensas). Kalėdų giesmė.
- DOBELE, Maira (Maira Duobelė). Neteisingo gyvenimo mokykla.
- ENDE, Michaelis (Michaelis Endė). Momo.
- EŽERINYTĖ, Ilona. Skiriama Rivai.
- FARJEON, Eleanor (Eleanora Fardžen). Mažoji siuvėja.
- FUNKE, Cornelia (Kornelija Funkė). Rašalo širdis. (T)
- GANC, Diana. Lota.
- GREY, Jacob (Jakobas Grėjus). Krankas. Varnų užkalbėtojas. (T)
- GRIPE, Maria (Marija Gripė). Nepaprasta Agnės Sesilijos istorija.
- GU DONYTĖ, Kristina. Ida iš šešėlių sodo.
- HARDINGE, Frances (Fransė Hardindž). Melų medis.
- HAUGEN, Tormod (Turmudas Haugenas). Georgas ir Glorija.
- HUIZING, Annet (Aneta Heizing). Kaip aš netyčia parašiau knygą.
- JOHNSON, Terry Lynn (Teris Linas Džonsonas). Ledo šunys.
- KAABERBØL, Lene (Lenė Koberbiol). Dina, Gėdytojos duktė. (T)
- KAŽDAILIS, Aloyzas. Laivai ir jūrininkai.
- KRÜSS, James (Džeimsas Kriusas). Timas Taleris, arba Parduotas juokas.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Rudnosiuko istorijos.

LE GUIN, Ursula (Ursula le Gvin). Žemjūrės burtininkas. (T)

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Kerstina ir aš.

LUTS, Oscar (Oskaras Lutsas). Pavasaris.

MAGNASON, Andri Snær (Andri Snairas Magnasonas). Laiko skrynia.

MASINI, Beatrice (Beatričė Mazini). Miško vaikai.

MAŠIOTAS, Pranas. Kai knygas draudė. (1993)

MISEVIČIUS, Vytautas. Jaunasis pagonis.

MONTGOMERY, Lucy Maud (Liusė Modė Montgomeri). Anė iš Žaliastogių. (T)

NESS, Patrick (Patrikas Nesas). Septynios minutės po vidurnakčio.

PATERSON, Katherine (Ketrina Paterson). Kaip ir žvaigždės (*arba* Visai kaip žvaigždės).

PEARCE, Philippa (Filipa Pirs). Tomo vidurnakčio parkas.

PYLE, Howard (Hovardas Pailas). Robino Hudo nuotyčiai.

RAČICKAS, Vytautas. Mano vaikystės ledai.

REID, Thomas Mayne (Tomas Mainas Rydas). Raitelis be galvos.

REUTER, Bjarne (Bjarnis Roiteris). Busterio pasaulis.

SAJA, Kazys. Septyni miegantys broliai.

SKUČAITĖ, Ramutė. Takelis iš naujo.

STARK, Ulf (Ulfas Starkas). Ištižėliai ir pramuštgalviai.

STÉPHANIE (Stefani). Agurkėliai su šokoladu.

TWAIN, Mark (Markas Tvenas). Princas ir elgeta.

VAITKUTĖ, Neringa. Vaivorykščių arkos. (T)

VERNE, Jules (Žiulis Vernas). Penkiolikos metų kapitonas.

VILIMAITĖ, Bitė. Rojaus obuoliukai.

WELLS, Herbert George (Herbertas Džordžas Velsas). Daktaro Moro sala.

WELSKOPF-HENRICH, Liselotte (Lizelotė Velskopf-Henrich). Harka. (T)

PAPILDYMAI

8 KLASEI

ADOMAITYTĖ, Gintarė. Laumžirgių namai.
ALKSNINYTĖ-GARBŠTIENĖ, Onutė. Sibire... tremtinių žeme.
ALMOND, David (Deividas Amendas). Skeligas.
BABENDERERDE, Antje (Antjė Babendererdė). Laumžirgių vasara.
BRADBURY, Ray (Rėjus Bredberis). Pienių vynas.
BUGAVIČUTE-PĖCE, Rasa (Rasa Bugavičiūtė-Pecė). Berniukas, kuris matė tamsoje.
BURGESS, Melvin (Melvinas Berdžesas). Vilko kauksmas.
CICĖNAITĖ, Akvilina. Kad mane pamatytum.
CICĖNAITĖ, Akvilina. Niujorko respublika.
DICKENS, Charles (Čarlzas Dikensas). Oliverio Tvisto nuotyčiai.
EŽERINYTĖ, Ilona. Sutikti eidą.
FARJEON, Eleanor (Eleanora Fardžen). Septintoji princesė.
FRANK, Ana. Dienoraštis.
GAARDER, Jostein (Justeinas Gorderis). Kalėdų paslaptis.
GUDONYTĖ, Kristina. Blogos mergaitės dienoraštis.
GUDONYTĖ, Kristina. Jie grįžta per pilnatį.
HERRNDORF, Wolfgang (Volfgangas Herndorfas). Čikas.
INDEN, Charlotte (Šarlotė Inden). Ana ir Ana.
JANSSON, Tove (Tuvė Janson). Tėtis ir jūra.
JONUTIS, Marius. Kirminas paukštis.
JURAŠIUS, Aidas. Pypas ir jo nutikimai.
KAABERBØL, Lene (Lenė Koberbiol). Šešėlių vartai.
KÄSTNER, Erich (Erichas Kestneris). Kenigsbruko gatvė ir aš.
KAUNAITĖ, Unė. Laiškai Elzei.
KRÜSS, James (Džeimsas Kriusas). Mano prosenelis, herojai ir aš.
LAGERLÖF, Selma (Selma Lagerliof). Portugalijos karalius.
LOWRY, Lois (Louesa Lauri). Siuntėjas.
MALOT, Hector (Hektoras Malo). Be šeimos.

MORKŪNAS, Gendrutis. Iš nuomšiko gyvenimo.

MOURLEVAT, Jean-Claude (Žanas Klodas Morleva). Upė, tekanti atgal.

MULLIGAN, Andy (Endis Maliganas). Šiuokšlės.

O'DELL, Scott (Skotas O'Delas). Mėlynųjų delfinų sala.

OPOLSKAITĖ, Daina. Kur dingio Edvinas Kratas?

PALACIO, R[aque]l J[aramillo] (Reikvel Džaramiljo Palacijo). Ponis.

PIWKOWSKA, Anna (Ana Pivkovska). Frančeska.

PREUSSLER, Otfried (Otfrydas Proisleris). Krabatas, arba Treji metai užburtame malūne.

REBEKA UNA. Atjunk.

SACHAR, Louis (Luisas Sekeris). Duobės.

SAJA, Kazys. Jei nutrauksim sliekui koją.

SAROYAN, William (Viljamas Sarojanas). Tėti, tu keistuolis.

SHAKESPEARE, William (Viljamas Šekspyras). Romeo ir Džuljeta.

STARK, Ulf (Ulfas Starkas). Tegu baltieji lokiai šoka.

SWIFT, Jonathan (Džonatanas Sviftas). Guliverio kelionės.

SWINDELLS, Robert (Robertas Svindelsas). Bjaurius.

ŠERELYTĖ, Renata. Žvaigždžių medžiaga.

TERAKOWSKA, Dorota (Dorota Terakovska). Raganų duktė.

TOLKIEN, J. R. R. (Džonas Ronaldas Ruelis Tolkinas). Hobitas, arba Ten ir atgal.

TOWNSEND, Sue (Sju Taunsend). Slaptas Adriano Moulo dienoraštis.

VANDERPOOL, Clare (Klerė Venderpul). Laivavedys Erlis.

VAWTER, Vince (Vinčė Vateras). Laikraščių berniukas.

VERNE, Jules (Žiulis Vernas). Kapitono Grantto vaikai. (T)

WEGELIUS, Jakob (Jakobas Vegelijus). Žudiko beždžionė.

ŽILINSKAITĖ, Vytautė. Kintas.

PAPILDYMAI

9 KLASEI

- ALEXIE, Sherman (Šermanas Aleksis). Absoliučiai tikras pusės etato indėno dienoraštis.
- BABENDERERDE, Antje (Antjė Babendererdė). Indigo vasara.
- BACH, Richard (Richardas Bachas). Džonatanas Livingstonas Žuvėdra.
- BOWLER, Tim (Timas Bouleris). Upės sūnus.
- BUBNYS, Vytautas. Arberonas.
- BURGESS, Melvin (Melvinas Berdžesas). Heroinas.
- COLLINS, Suzanne (Siuzana Kolins). Bado žaidynės. (T)
- CREECH, Sharon (Šerona Krič). Du mėnesiai kelio.
- FORESTER, C. S. (Sesilis Skotas Foresteris). Mičmanas Hornbloueris.
- GAARDER, Jostein (Justeinas Gorderis). Kortų paslaptis.
- GRIPE, Maria (Marija Gripė). Varpų metas.
- HADDON, Mark (Markas Hedonas). Tas keistas nutikimas šuniui naktį.
- HARTNETT, Sonya (Sonja Hartnet). Nekviestas svečias.
- HEMINGWAY, Ernest (Ernestas Hemingvėjus). Senis ir jūra.
- HIGUERA, Donna Barba (Dona Barba Higuera). Paskutinė istorijų pasakotoja.
- IVANAUSKAITĖ, Jurga. Pakalnučių metai.
- JUKNAITĖ, Vanda. Išsiduosi. Balsu.
- KUNČINAS, Jurgis. Baltųjų sūrių naktis.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Žalčių karalienė.
- LEE, Harper (Harper Li). Nežudyk strazdo giesmininko.
- LEINO, Marko (Markas Leinas). Kalėdų istorija.
- LOWRY, Lois (Louesa Lauri). Mėlyna sruoga. (T)
- MAUPASSANT, Guy de (Gi de Mopasanas). Mėnesiena.
- MEYER, Stephenie (Stefanė Mejer). Saulėlydis. (T)
- MORENO, Eloy (Elojus Morenas). Nematomas.
- MORPURGO, Michael (Maiklas Morpurgas). Karo žirgas.
- OPOLSKAITĖ, Daina. Eksperimentas gyventi.
- PALACIO, R[aque]l J[aramillo] (Reikvel Džaramiljo Palacijų). Stebuklas.

POZNANSKI, Ursula (Ursula Poznanski). Erebas.
RIGGS, Ransom (Rensomas Rigsas). Ypatingų vaikų namai. (T)
SAJA, Kazys. ...kurio nieks nemylėjo.
SALINGER, Jerome (Džeromas Selindžeris). Ruguose prie bedugnės.
SEPETYS, Ruta (Rūta Šepetys). Tarp pilkų debesų.
SHELLEY, Mary (Merė Šeli). Frankenšteinas.
STEVENSON, Robert Louis (Robertas Luisas Stivensonas).
Nepaprasta daktaro Džekilo ir misterio Haido istorija.
STOCKER, Bram (Bremas Stoukeris). Drakula.
SUMANEN, Nadja (Nadja Sumanen). Rembo.
ŠALTENIS, Saulius. Riešutų duona: apysakos ir apsakymai.
ŠERELYTĖ, Renata. Rebekos salos.
ŠIRVYS, Paulius. Aš – beržas.
TOLKIEN, J. R. R. (Džonas Ronaldas Ruelis Tolkinas). Žiedų valdovas.
VALLIK, Aidi (Aidi Valik). Kaip laikaisi, Ana?
VARSLAUSKAITĖ, Laura. Mano didelis mažas Aš.
VOYNICH, Ethel Lilian (Etelė Liliana Voinič). Gylys.
WAUGH, Sylvia (Silvija Vo). Žmogonai. (T)
ŽILINSKAS, Justinas; ŠVEIKAUSKAITĖ, Ūla. Bėgliai. Jūrų keliais į Ameriką.

PAPILDYMAI

10 KLASEI

- AITMATOVAS, Čingizas. Ilga kaip šimtmečiai diena.
- ASHER, Jay (Džej Ešer). Trylika priežasčių kodėl.
- BABENDERERDE, Antje (Antjė Babendererdė). Sniego šokėjas.
- BORUTA, Kazys. Baltaragio malūnas.
- BRADBURY, Ray (Rėjus Bredberis). Marso kronikos.
- BRONTĖ, Charlotte (Šarlotė Brontė). Džeinė Eir.
- BROOKS, Kevin (Kevinas Bruksas). Lukas.
- CASTA, Stefan (Stefanas Kasta). Vasara su Mere Lu.
- CHBOSKY, Stephen (Stivenas Šboskis). Atskalūno laiškai.
- ENORANTA, Siiri (Syrė Enoranta). Graudaragio užkalbėjimas.
- EŽERINYTĖ, Ilona. Verksnių klubas.
- FORMAN, Gayle (Geilė Forman). Jei pasilikčiau. (T)
- GAARDER, Jostein (Justeinas Gorderis). Mergaitė su apelsiniais.
- GOLDING, William (Viljamas Goldingas). Musių valdovas.
- GREEN, John (Džonas Grinas). Dėl mūsų likimo ir žvaigždės kaltos.
- GUILLOU, Jan (Janas Giju). Blogis.
- HAUGHTON, Ema (Ema Hoten). Dabar tu mane supranti.
- HUGO, Victor (Viktoras Hugo). Paryžiaus katedra.
- YOUSAFZAI, Malala (Malala Jusefzai). Aš esu Malala.
- ITÄRANTA, Emmi (Emė Iteranta). Vandens skonis.
- JANSSON, Tove (Tuvė Janson). Vasaros knyga. (2012)
- JASAITIS, Viktoras. Priklausomas. Be galimybės mesti.
- KAUNAITĖ, Unė. Sudie, rytojau.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Rudnosiuko klišės.
- LONDON, Jack (Džekas Londonas). Martinas Idenas.
- MAZETTI, Katarina (Katarina Maceti). Bandykim nekalbėti apie Dievą.
- MCCARTEN, Anthony (Antonis Makartenas). Superherojaus mirtis.
- MERAS, Icchokas. Lygiosios trunka akimirka.

GERA KNYGA TINKAMU LAIKU (arba Pabaigos pastabos skaitytojų ugdytojams)

Šio leidinio rengėjo sudaryti mokiniams rekomenduojamų knygų sąrašai, sugrupuoti po dvi klases, buvo skelbiami visuose keturiuose 2001 m. „Rubinaičio“ numeriuose (vėliau papildyti, jie dar pasirodė ketvirtajame 2005 m. žurnalo numeryje). Prieš sąrašus buvo pateikti įvadiniai straipsniai, aiškinantys sudarymo principus, apžvelgiantys tam tikras skaitymo skatinimo koncepcijas ir problemas. Anuomet suformuluoti tokių sąrašų sudarymo principai daugeliu atvejų išlieka tie patys ir šiandien. Rekomenduojamos knygos turi atitikti mokinių amžiaus interesus, psichologiją ir suvokimo galimybes. Sąrašuose būtina derinti klasikinę ir šiuolaikinę literatūrą. Knygų pasiūla turi būti įvairi, juk jaunieji skaitytojai dar tik ieško savo polinkių, formuojasi literatūrinį ir meninį skonį. Per ilgus profesinio gyvenimo metus galvoje susidėliojo bene svarbiausias ir gana aiškus skaitytojų ugdymo principas – gera knyga tinkamu laiku. Jis reikštų, kad per anksti įbrukta sudėtinga knyga gali visam laikui atgrasyti nuo literatūros, o per vėlai perskaitytas garsus klasikos kūrinys – nesukelti adekvataus įspūdžio, nebesudominti. Tiesa, šiais laikais gana dažnai susiduriame su daugiasluoksnėmis knygomis – kūrinys skaitomas įvairiais amžiaus tarpsniais ir suvokiamas skirtingai, vis giliau. Bet tai būdinga tikrai ne visoms knygoms. Taip pat yra ne viena gana seniai parašyta knyga, kuria susergama dar vaikystėje, o paskui prie jos nuolat grįžtama vėlesniame amžiaus tarpsnyje. Pavyzdžiui, „Mažasis princas“, „Mikė Pūkuotukas“, kai kam – Tove's Jansson knygos apie trolius Mumius. Tai tik pirmi į galvą atėję kūriniai. Vis dažniau susiduriu su atvejais, kai net senyvi žmonės apstulbsta perskaitę vieną ar kitą klasikinę knygą paaugliams, kuri Lietuvoje pasirodė labai pavėluotai. Tai džiugina, tik kartais pasiskubinama daryti išvadą, kad tokia literatūra ne vaikams, nes... ji juk įdomi mums, suaugusiesiems.

Be jokios abejonės, pats sunkiausias išbandymas – pasiūlyti knygą konkretaus amžiaus skaitytojams, šiuo atveju – konkrečiai klasei. Todėl į talką buvo pasikviestas būrelis patyrusių mokytojų. Remiantis jų siūlymais, kai kurios knygos perkeltos kitur. Bet vis tiek absoliutus atitikimas neįmanomas. Puikiai žinome, kokie skirtingi būna tos pačios klasės mokiniai. Todėl ir stengtasi šalia sudėtingesnės literatūros pateikti lengvesnių, populiariesnių kūrinių, kad ir literatūra nesidomintis, bemaž neskaitantis vaikas nepasijustų atstumtas. Pagalvota ir apie tai, kad nemažai stropių mokinių rekomenduojamas knygas pradeda skaityti dar vasaros pradžioje, prieš eidami į atitinkamą

klasę. Taigi knygų grupavimas pagal klases yra sąlyginis ir gana rizikingas. Vis dėlto nuoširdžiai tikiu, kad jis reikalingas.

Viena iš sudėtingumo apraiškų – susikerta turinio lygmuo ir knygos apimtis. Štai kokį pavyzdį pateikė viena sąrašų recenzentė: antrokams neįmanoma įsiūlyti Vytauto Tamulaičio „Skruzdėlytės Greitutės nuotykių“. Nors knygos turinys tikrai vaikiškas, lengvai suprantamas, jos apimtis gąsdina. Bet būna ir atvirkščiai – nedidelės apimties knyga kupina aliuzijų, metaforų ir iki galo suvokiama tik šiek tiek vyresnių skaitytojų. Žodžiu, neišleiskime iš akių, kad knygos apimtis gali būti labai apgaulinga. Skaitydamas šio leidinio recenzenčių įrašus preliminaraus sąrašo parašėse rasdavau pastabų, kad jų mokiniai vieną ar kitą knygą perskaito daug anksčiau arba kad knygą, siūlomą aštuntokams, savo mokiniams jos skaitė jau ketvirtoje klasėje. Susiduriame su keliomis aplinkybėmis. Mat klausydamiesi vaikai kartais nesunkiai suvokia gana sudėtingą ir didelę knygą, o skaitydami patys jos neįveikia. Net ir įveikę, vargu ar paima bent dalį to, ką kūrinyje siūlo. Paauglystėje, kaip žinome, labai jautriai reaguojama į kiekvieną vaikiškumo apraišką, stiebiamasi į aukštesnę, suaugusiųjų, knygų lentyną. Vieniems tai tinka, kitiems tėra neįgyvendinamos pretenzijos. Šio leidinio rengėjas laikosi nuostatos, kad kiekvienas amžiaus tarpsnis turi būti psichologiškai, emociškai išgyventas laiku ir iki galo – tik tada žmogus tampa darnia asmenybe. Literatūra tam labai padeda. Vadinamosios adultizacijos (per ankstyvo brandos spartinimo) apraiškų populiariojoje kultūroje ir taip su kaupu. Leiskime vaikui, net skatinkime jį pabūti (išbūti) vaiku, vėliau – paaugliu. Literatūra gali padėti, kad sparčiai augant kūnui ir siela neliktų infantili, todėl ir nereikia peršokti natūralios raidos pakopų.

Toliau kalbant apie adresato problemas ir artėjant prie kitų sąrašo sudarymo principų, norėtusi atkreipti dėmesį į pirmos klasės knygų sąrašą. Jį sudaryti tikrai problemiška. Juk tas pats pirmokas vienų metų rugsėjį ir kitų metų pavasarį, mokslo metams baigiantis, turbūt labai skirsis. Vieni vaikai į mokyklą ateina jau skaitantys, kiti tik čia mokosi pažinti raides. Todėl šios klasės sąrašė yra nemažai knygų, kurias dalis mokinių bus skaitę (išklaušę) dar ikimokyklinio amžiaus. Kartais tai vadinamosios paveikslėlių knygos, kuriose teksto mažai. Perpratus raštą jas smagu bus perskaityti patiems. Atkreiptinas dėmesys, kad stengtasi atrinkti tas šio tipo knygas, kurios tinka kolektyviniam pokalbiui, kurios verčia mąstyti, susidaryti nuomonę, kurios žadina norą kalbėtis, aiškintis. Žinoma, idealu būtų, jei tokių knygų kolektyviniam skaitymui klasėje būtų daug, bet tai reti atvejai. Taip pat turėkime galvoje, kad tik dalis vaikų su knyga susiduria prieš mokyklą, ne visiems vaikystėje yra nuolat skaitoma.

Pirmos klasės knygų sąrašė (beje, antrajame leidime jis pailgėjo) yra ir didesnės apimties tekstinių knygų tiems, kurie jau įvaldę skaitymo techniką, pažengę. Būtų labai prasminga, jei pirmokų mokytojai knygas pateiktų sudėtas tam tikra tvarka, padedančia nuosekliai eiti prie sunkesnių kūrinių. Čia, kaip ir visur kitur, derėtų įterpti pastabą,

kad apskritai mokytojas gali sąrašus koreguoti, pildyti, parinkti knygų kolektyviniam skaitymui ir aptarimui.

Dar vienas sąrašų sudarymo principas, galbūt jau kritęs į akis, – ilgumas. Ir vėl pabrėžiu: sąrašai neprivalomi, užtat ir ilgi. Retas mokinys perskaitys visas knygas. Rekomenduojamų knygų sąrašas – tai tiesiog toks knygų pasiūlos laukas, po kurį klaidžiodamas mokinys, galbūt veikiamas įvairių kitų aplinkybių (draugų rekomendacijų, nuogirdų, knygos išvaizdos ir pan.), susiras sau artimą. Be to, toli gražu ne kiekvienoje bibliotekoje rastume visas sąrašo knygas. Gerai žinome, kad mūsų laikų knygų rinkoje pavadinimų skaičius smarkiai išaugęs, jų nuolat daugėja, o tiražai eina mažyn. Kai kurių naujų knygų tiražas netgi mažesnis nei visoje Lietuvoje yra bibliotekų. O juk dalis knygų nuperkamos knygynuose, ne visos pasiekia bibliotekas.

Nesunku pastebėti, kad patys striukiausi yra devintai ir dešimtai klasėms rekomenduojami sąrašai. Knygų, tinkamų šiam amžiui, išleidžiama mažiau, nors gausėja ir jų. Kaip žinoma, vyresniesiems paaugliams, arba jaunimui, skirta literatūra neretai būna susijusi su aktualijomis, kartais gana publicistiška, o tokios knygos greičiau pasensta, nutolsta nuo laiko problemų. Reikia pripažinti, kad ir pačiam sudarytojui ši literatūra kiek rečiau pakliūdavo į akis ir rankas.

Sudarant sąrašą, skirstant jį klasėmis, siekta įvairovės. Esama gana sunkių kūrinių, bet pasitaiko ir lengvesnių, beveik pramoginių. Taigi šalia sugulė įvairūs žanrai ir tipai, klasika ir šiuolaikinė literatūra. Tarp autorinių knygų atsirado ir tautosakos rinkinių – pasakų. Tikrai žinau, kad liaudies pasakos skaitomos vis sunkiau, bet jų reikia. Tad gal vienas kitas pasakų rinkinys ir prabilis į vaikų širdis. Beje, įtraukta ir šiek tiek negrožinių knygų. Tokių Lietuvoje kasmet vis daugėja, jų pozicijos visame pasaulyje eina stipryn. Pasirodo vis įdomesnių raiškos formų, aktualaus turinio negrožinių knygų. Galbūt kai kuriems skaitytojams jos bus patrauklios. Ir naudingos, pagalbstinčios kai kurių mokomųjų dalykų mokytojams.

Kaip jau sakyta, pagrindinis sąrašų sudarymo principas – artimumas skaitytojo amžiui, todėl nesilaikyta jokių verstinės ir lietuvių literatūros proporcijų. Toks principas būtų paprasčiausiai provincialis. Kita vertus, kiekviena vertinga lietuvių autorių knyga turėjo į sąrašus patekti ir, tikiuosi, pateko. Gera, meniškai, pedagogiškai reikšminga knyga – svarbiausias atrankos kriterijus.

Rengti rekomenduojamų knygų sąrašus, o ypač grupuoti knygas pagal amžių – beveik neįmanomas darbas. Ir nepabaigiamas. Tik tikėjimas, kad vis dėlto tai svarbu, skatino prie šio darbo grįžti. Gal šie sąrašai padės mokytojams rengti savus, trumpesnius, sąrašus arba atrinkti kūrinius, vertus aptarti kolektyviai, užklasinio skaitymo pamokose ir pan.

Skelbiami sąrašai nėra kas nors užbaigta ir nepajudinama. Ne veltui ir atsirado šis, antrasis, leidimas. Kaip minėta, čia kai ko nebėra, o kai kas įrašyta. Norint vis

tobulinti sąrašus, labai svarbu, vertinga stebėti, analizuoti skaitymo procesus. Arčiausiai jų atsiduria tėvai, bibliotekininkai, mokytojai. Iš jų visų ir tikiuosi sulaukti geranoriškų pastabų ir siūlymų. Parašykite, jeigu pastebėjote, kad kūrinys aiškiai netinka tam tikro amžiaus skaitytojams. Būtų svarbu sužinoti ir kokia knyga jūsų vaikui (mokiniui) padarė itin stiprų įspūdį. O gal ko nors sąrašuose pasigedote? Visos tokios mintys būtų naudingos po kurio laiko sąrašus vėl atnaujinant. Laiškus siųskite adresu rubinaitis@ibbylietuva.lt. Temos vietoje įrašykite: „Kęstučiui Urbai“, ir laiškai tuoj pat bus persiūsti man.

Malonaus darbo su vaikais, paaugliais ir jų knygomis!

Kęstutis Urba

ISBN 978-609-405-238-5

ISBN 978-609-405-239-2

MOKINIAMS
REKOMENDUOJAMOS
KNYGOS
1–10 KLASEI

„RUBINAČIO“ ŽURNALO PRIEDAS

Parengė *Kęstutis Urba*

Redagavo *Danutė Ulčinskaitė*
Maketavo ir viršelį sukūrė *Rima Ramonienė*

Tiražas 300 egz.

Išleido Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros (IBBY) Lietuvos skyrius ir
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas

„Spausdino UAB „Petro ofsetas“, Naujoji Riovonių g. 25 C, LT-03153 Vilnius, Lietuva

ISBN 978-609-405-238-5

ISBN 978-609-405-239-2

9 786094 052385